

Rovviltneemnda Forvaltningsregion 2

PROTOKOLL FOR MØTE 14. MARS 2020

Møtested:	Digitalt møte (Teams)
Møtetid:	Torsdag 14. mai 2020 kl. 10.00 – 12.00
Møtets varighet:	2 timer
Forberedelsestid:	2 timer

Deltakere:

Rovviltneemnda, faste medlemmer:

Ståle Sørensen
Margit Dale
Terje Riis-Johansen
Maja Foss Five
Rune Hogsnes

Rovviltneemnda, varamedlemmer:

Kåre Pettersen

Sekretariatet (Fylkesmannen i Oslo og Viken):

Even Knutsen – Klima- og miljøvern avdelingen
Olav T. Haaverstad - Klima- og miljøvern avdelingen
Marit S. Hoen - Landbruksavdelingen

Andre:

Per Ketil Omholt, Fylkesmannen i Agder
Britt Helene Villand Lindheim, Mattilsynet

Innkalling og saksliste godkjent

Orienteringer og drøftinger

a. Orientering om status for lisensfelling av ulv og betinget skadefelling av ulv i mai 2020.

Status er fortsatt at to gjenværende dyr av en kvote på tre for region 2. Én ulv ble felt i Krødsherad i januar. Ingen dokumentert ulv i region 2 etter dette, men flere ulv er felt på lisensfelling og skadefelling i Sør-Norge for øvrig.

b. Orientering om proposisjon om endringer i rovviltforvaltningen (Prop. 90 L (2019-2020)). Se vedlagt presentasjon om *Prop. 90 L*.

c. Orientering om fylkesmennenes beredskapsordning i beitesesongen 2020 og om digitalt dialogmøte mellom forvaltningen og beitelagsledere 12. mai. Se vedlagt presentasjon om *Bruk av beiteressursene vår region* og *Kort om dialogmøter om rovviltberedskap* avholdt i regi av FMOV. Sekretariatet oppfordrer nemndsmedlemmene til å registrere seg på [FMOVs varslingstjeneste](#) for lisensfelling og kvotejakt rovvilt og informasjon om rovvilthendelser til beitebrukere og andre. I tillegg til [kontaktinformasjon til vakttelefonene](#) er [brosjyren som sendes ut til alle beitebrukere i Oslo og Viken](#) også verdt å merke seg.

d. Drøfting av praksis rundt godtgjøring/honorar for nemndsarbeidet. Det er enighet om at opplæringsmøter o.l. i form av elektroniske møter/kurs, også gir rett til møtegodtgjørelse og honorar.

Saker til behandling

05/20 Kvoter og vilkår for betinget skadefelling av gaupe, jerv, brunbjørn og ulv i 2020/2021

06/20 Lisensfelling av jerv i 2020/2021

Eventuelt

Sak 5/2020 Kvoter og vilkår for betinget skadefelling av gaupe, jerv, brunbjørn og ulv i 2020/2021

Saksutredning fra sekretariatet

Følgende dokumenter legges til grunn for saksframlegget:

- [Stortingsmeldingen «Rovvilt i norsk natur» \(st. meld. nr. 15 \(2003-2004\) og Innst. S. nr. 174 \(2003-2004\)\)](#)
- [Stortingsmeldingen «Ulv i norsk natur – bestandsmål for ulv og ulvesone» \(Meld. St. 21 \(2015-2016\) og Innst. 330 S \(2015-2016\)\)](#)
- [«Rovviltforliket» - Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#)
- [Naturmangfoldloven \(2009\)](#)
- [Rovviltforskriften \(2005\)](#)
- [Forvaltningsplan for rovvilt i region 2 – Sør-Norge \(april 2017\).](#)
- Vedtak i sak 2/2020 Budsjett 2020
- NINA Rapport 1679 [Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2019](#)
- Rovdata og Viltskadecenter - Rapport nr. 2 2019. [Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia. Bestandsovervåking av gaupe i 2019 \(revidert utgave\)](#)
- NINA Rapport 1722 [Ynglere registreringer av jerv i Norge i 2019](#)
- Rovdata 17.04.2020 [Endra status for tal på yngling i Norge i 2019](#)
- NINA Rapport 1762 [DNA-basert overvåking av den skandinaviske jervebestanden 2019](#)
- Løpende registrering av jervekull i 2020 – se Rovdata: [Jervetelleren](#).
- NINA Rapport 1808 [Populasjonsovervåking av brunbjørn. DNA-analyse av prøver innsamlet i Norge i 2019.](#)
- Rovdata – Viltskadecenter – Høgskolen i Innlandet [Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia Nr. 1- 2019 Bestandsovervåking av ulv vinteren 2018-2019](#)
- Høgskolen i Innlandet - [Ulv i Norge pr. 20. mars 2020. Foreløpige konklusjoner for vinteren 2019-2020.](#)
- Løpende oppdatering av ulv registrert med DNA-prøver – se Rovdata: [Ulvetelleren](#).
- [Skadefelling og ekstraordinære uttak av ulv – brev fra KLD til Miljødirektoratet 24. april 2018](#)

Publiserte overvåkingsrapporter finnes på <http://www.rovdata.no/Rapporter.aspx>

Sekretariatet konstaterer at rovviltnemnda har myndighet til å fastsette kvoter for betinget skadefelling av både gaupe, jerv, ulv og brunbjørn i 2020/2021. I samråd med øvrige fylkesmenn i rovviltregionen anbefales en kvote på tre gauper, to jerver, to ulver og én brunbjørn, for perioden 1. juni 2020 til og med 15. februar 2021. Kvoten forvaltes felles av fylkesmennene og foreslås gjeldende i hele regionen. Videre foreslås det økonomiske rammer for dokumenterte kostnader etter søknad og godtgjøring ved fellingsforsøk i kommunal regi, oppad til henholdsvis kr 30 000 og kr 50 000.

Saksopplysninger

Rovviltnemndas oppgave

1. Ta stilling til sin myndighet til å fatte vedtak (Rovviltforskriften § 7).

2. Vurdere kvote og vilkår for betinget skadefelling av gaupe, jerv, brunbjørn og ulv (Rovviltforskriften § 8 og lovkapittel II i naturmangfoldloven).

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for nemndas avgjørelse er Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b, jamfør § 77, og forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 4, 7 og 8.

Rovviltforskriften § 7 gir generelle bestemmelser om vedtak fattet av rovviltnemnda, herunder om myndighet til å fatte vedtak. Nemnda har myndighet dersom bestanden av den enkelte art ligger over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen, jamfør rovvilt-forskriften § 4. Vurderingen skal gjøres av nemnda for hver art basert på data fra det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt (Rovdata). For rovviltregion 2 er det fastsatt nasjonalt mål om 12 årlige ynglinger av gaupe. Det er ikke fastsatt nasjonale bestandsmål for jerv, brunbjørn eller ulv i regionen.

Forskriften § 8 gir Rovviltnemnda hjemmel til å fastsette kvote for betinget skadefelling, dersom vilkårene i § 7 er oppfylt og nemnda for øvrig mener situasjonen tilsier det. Kvoten fastsettes som antall enkeltindivider som kan felles i regionen i perioden 1. juni et år til og med 15. februar det påfølgende år. Rovviltnemnda kan fordele kvoten på nærmere angitte områder eller fylker i regionen.

Kvoten forvaltes av fylkesmennene og iverksettes - etter søknad eller på eget initiativ - primært i akutte skadesituasjoner for å hindre skade på bufe. Vurderingen skal gjøres i henhold til rovviltforskriften § 9.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-10 og 12 skal ligge til grunn som en integrert del av beslutning om eventuell kvote, jamfør § 7. Også forvaltningsmålet for arter i § 5 skal trekkes inn i den skjønnsmessige vurderingen. Det samme gjelder § 14 om andre viktige samfunns-interesser. Prinsippet i § 11 anses ikke som relevant fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Rovviltnemndas vedtak kan påklages til Klima- og miljødepartementet (KLD) innen tre uker fra vedtaket er gjort kjent. Tilsvarende kan fylkesmennenes vedtak påklages. Miljødirektoratet er da klageinstans.

Rovviltforskriften § 13 gir Miljødirektoratet generell hjemmel til å fatte vedtak om felling. I tråd med dette har direktoratet de seinere åra fastsatt en felles kvote for skadefelling av ulv i hele landet med unntak av ulvesonen. Kvoten har hatt virketid mai fram til 1. juni og er delegert til fylkesmennene. I 2020 er denne kvoten på 5 dyr.

1. Om myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe, jerv, brunbjørn og ulv

Sekretariatets vurdering

Rovviltforskriften § 8 gir hjemmel til å fastsette kvote for lisensfelling og Rovviltnemnda skal på vedtakstidspunktet ta stilling til om de har myndighet til å fatte vedtak. Det er ikke fastsatt nasjonalt bestandsmål for jerv, brunbjørn eller ulv i regionen, og Rovviltnemnda har følgelig myndighet til å fatte vedtak om disse artene, jamfør rovoviltforskriften § 7.

For gaupe skal vurderingen av om Rovviltnemnda har myndighet, baseres på gjennomsnittet av dokumenterte data fra *Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt* (Rovdata) om ynglinger de tre siste årene, jamfør forskriften § 7. Av rapporten *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2019* (NINA Rapport 1679) framgår det at gjennomsnittet av dokumenterte ynglinger av gaupe i perioden 2017-2019 er 13 ynglinger i region 2 (9 i 2017 og 15 i både 2018 og 2019). Dette innebærer at gjennomsnittet for de siste tre år er over det nasjonale bestandsmålet. Rovviltnemnda har derfor myndighet til å fatte vedtak om betinget kvote i 2020/2021 også for gaupe, jamfør rovoviltforskriften §§ 7 og 8.

2. Vurdering av kvote for og bestemmelser om betinget skadefelling av gaupe, jerv, brunbjørn og ulv i 2020/2021

2.1 Om skadefelling

Skadefelling er et virkemiddel for primært å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå. Fellingstillatelse iverksettes av fylkesmennene i tilfeller der et rovviltindivid gjør betydelig skade, eller kan utgjøre en alvorlig trussel, mot bufe eller tamrein. Tillatelsen kan bare gis innenfor den kvote og den områdeavgrensning som en rovviltnemnd eller Miljødirektoratet har satt. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til områdets betydning som beitemark, skadenes omfang og utvikling, potensialet for fremtidige skader og muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Skadefelling kan være effektivt i randområdene for utbredelsen av rovdyra. I andre områder hvor bestandene er levedyktige, eller skal vokse, er det ofte liten skadeforebyggende effekt med skadefelling. I en rapport fra 2010 om skadefelling av gaupe og jerv ([NINA Rapport 601 Er skadefelling av gaupe og jerv selektiv?](#)) oppsummerer NINA med at uttak av spesifikke skadegjørere på eller i nærheten av drept sau eller rein kan være effektivt, selektivt og etisk forsvarlig utenfor områder med reproduserende bestander av rovdyr så sant fellingsforsøket skjer raskt (innen 48 timer) etter at sauen eller reinen er drept. Innenfor områder (forvaltningssoner) med reproduserende bestander av gaupe (som i forvaltningsområde for gaupe i henhold til forvaltningsplanen for rovvilt i region 2) vil risikoen for å felle hunngauper med avhengige unger være høy. Samtidig vil effekten av uttak være kortvarig i slike områder.

Erfaringsmessig gir fellingstillatelser i sommerhalvåret svært sjelden uttelling. I region 2 er det i løpet av årene felt fire gauper på ordinær skadefellingstillatelse (Telemark i 2011 og 2019 og Buskerud i

2014). I 2019 ble det i regionen iverksatt fellingstillatelser på ulv og gaupe i Telemark, ingen på jerv eller brunbjørn.

Tabell 1. Iverksatte fellingstillatelser i rovviltregion 2 i 2019.

(Kilde: Miljøvedtaksregisteret/www.miljovedtak.no)

Art	Fylke	Kommuner	Periode	Felling
Ulv	Vestfold-Telemark	Tinn, Vinje, Tokke, Fyresdal, Nissedal, Drangedal, Bamble og Kragerø	24.6 –6.7	Nei
Gaupe	Vestfold-Telemark	Drangedal	19.7– 26.7	Ja (2)

Rovviltnemnda kan fordele kvoten på nærmere angitte områder eller fylker innenfor sin region. Forebyggende tiltak må være vurdert å være mindre egnet til å avverge skaden før en fellingstillatelse kan iverksettes. Normalt rettes tillatelsen mot et spesifikt skadevoldende individ i en pågående skadesituasjon og gis med areal- og tidsbegrensning.

Klima- og miljødepartementet (2014) har presisert behovet for tydelig differensiering i forvaltningspraksisen mellom prioriterte beiteområder og prioriterte yngleområder for rovvilt. Et tydeligere skille mellom soner skal innebære lav terskel for felling av rovdyr som har gjort eller forventes å gjøre skade i prioriterte beiteområder. I prioriterte yngleområder for rovdyr skal terskelen for å tillate uttak være tilsvarende høy.

2.2 Prinsipper for offentlig beslutningstaking

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1):

"Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur."

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jmf § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jmf også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Rovviltnemndas vedtak skal basere seg på kunnskap om artenes bestandssituasjon. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at all relevant eksisterende kunnskap skal legges til grunn, jmf naturmangfoldloven § 8. I den forbindelse vises det til *Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt* og beskrivelsene av bestandssituasjonen for gaupe, jerv, brunbjørn og ulv, jmf siste [overvåkingsrapporter fra Rovdata](#).

2.3 Om skadefelling i «Forvaltningsplan for rovvilt i region 2»

Gjeldende forvaltningsplan (2017) vedtatt av forrige nemnd har gitt føringer om skadefelling.

I kapittel 7.7 heter det at:

Kvote for betinget skadefelling fastsettes for hele regionen og forvaltes felles av fylkesmennene. Det forutsettes at vurderingene av og forutsetningene for å iverksette fellingstillatelser er enhetlige og samkjørte mellom fylkene. Tilsvarende skal det tilstrebes en felles håndtering med naboregioner i de tilfellene der det er aktuelt.

Videre framgår det i omtalen av skadefelling at:

- *Iverksettelse av fellingstillatelse på ulv ikke bør gis når skadegjørende individ er bærer av en genotype som er særlig viktig for den sørsandinaviske bestanden (finsk/russisk opphav).*
- *Rovviltnemnda årlig vil gi rammer for fellingsvederlag og godtgjøring.*

2.4 Opplysninger om bestandssituasjonen for rovvilt og skadeomfang

Bestandssituasjonen

Det nasjonale bestandsmålet for jerv og ulv er nådd, men ikke for brunbjørn og gaupe. For gaupe er bestandsmålet nådd i tre av sju forvaltningsregioner med mål om yngling. Dette er regionene 2, 3 (Oppland) og 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag).

Jerv - nasjonalt

I 2019 ble det påvist 61 dokumenterte eller antatte ynglinger av jerv totalt i Norge. Dette er en økning på fem prosent (3 kull) fra året før. Det er over det nasjonale bestandsmålet på 39 årlige kull. Basert på antall ynglinger de tre siste årene tilsier dette en bestand på rundt 332 voksendyr i Norge. Etter vedtak av Miljødirektoratet ble det gjennomført uttak av 9 av de 61 påviste jervekullene.

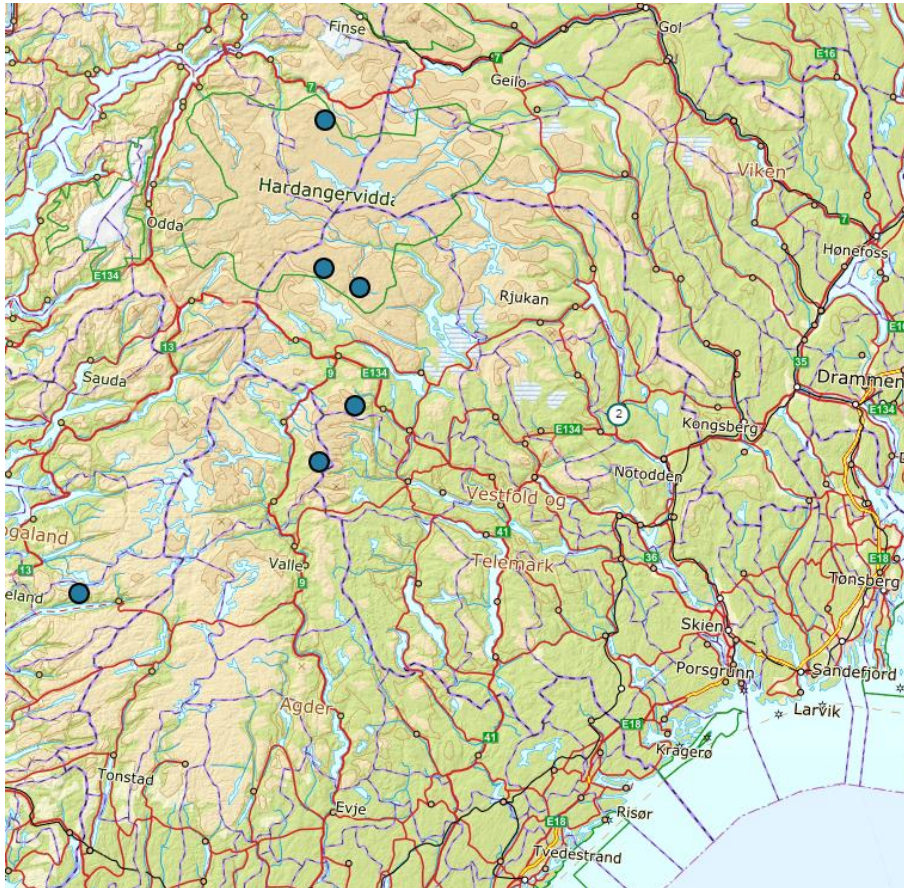
I år er det så langt registrert 26 jervekull nasjonalt (Rovdata 27.4.2020), men ingen i region 2.

Tabell 2. Påviste ynglinger av jerv i Norge siste tre år. (Kilde:Rovdata/NINA Rapport 1722)

	2017	2018	2019
Overlevende ynglehi	30	55	52
Hiuttak	10	3	9

Jerv – region 2

Streifende individ(-er) er påvist i og nær regionen gjennom sist vinter (oktober – april), sist i Agder (Bykle) 18. april. For Langfjella (fjellområdene felles mellom region 1 Vestlandet og region 2) er dette en normal situasjon de senere årene. I sist periode for lisensfelling av jerv (10. September 2019-15. Februar 2020) har det vært kvote både i region 1 Vestlandet og region 2, men det er ikke registrert felling eller annen avgang.

Figur 1. Påviste registreringer av jerv (vurdert som dokumentert eller antatt jerv av Statens naturoppsyn) i og nær region 2 vinteren 2019/2020 (Kilde: Rovbase 5.5.2020).

Ulv - nasjonalt

Vinteren 2019/2020 er det i henhold til foreløpig statusrapport på ulv (Rovdata 20. mars) påvist valpekull født i 2019 i seks helnorske revir og fem grenserevir. Fire av seks ulver i det ene helnorske reviret (Letjenna) ble avlivet under lisensfelling i januar.

I perioden 1. oktober 2019 – 20. mars 2020 er det dokumentert totalt 97 – 101 ulver i Norge eller på begge sider av riksgrensen mot Sverige. Totalt 13 av disse er kjent døde. I tillegg er det felt to hannulver under lisensfelling i rovviltregion 3 (Nord-Fron 18. april og Søndre Land 2. mai) og en hann i region 5 (Ringsaker 28. april) (Rovbase 5. mai 2020). Endelig rapport med bestandsstatus for ulv i Skandinavia i 2019/2020 vil foreligge ca. 1. juni 2020.

Ulv – region 2

Gjennom DNA er det påviste minimum ett individ i regionen sist vinter. En voksen hann fra Rambohöjden 3-reviret i Sverige ble skutt under lisensfelling i Krødsherad i Buskerud 5. januar 2020. I ettertid er det ikke entydig påvist forekomst i regionen.

I tillegg ble det felt en hann i Kvinesdal i Agder (region 1) 18. desember 2019. Denne kom fra det helsvenske reviret Kesberget og ble påvist i indre Østfold i mai samme år. I slutten av juli og videre ut over høsten ble den påvist i Vest-Agder. I perioden mellom (juni) ble det påvist ulv og ulveskader i Telemark, jamfør tabell 1 side 4. En DNA-prøve påviste ulv, men kunne ikke fastslå kjønn eller opphav. Det utelukkes ikke at dette er individet som ble felt i Agder.

Brunbjørn - nasjonalt

I 2019 ble det registrert 148 brunbjørner i Norge ved hjelp av DNA-analyser (57 hunner og 91 hanner), mange av dem nær riksgrensene mot øst. Dette er en økning på 7 % (10 individer) sammenlignet med året før. Dette er det høyeste antall brunbjørn registrert siden 2013. Det er beregnet at det ble født sju kull med unger i 2019. Det er det nest høyeste anslaget siden overvåkingen startet i 2009, men en liten nedgang fra året før da anslaget var åtte (7,7). Bestanden er fortsatt godt under det nasjonale bestandsmålet på 13 årlige ungekull.

Brunbjørn – region 2

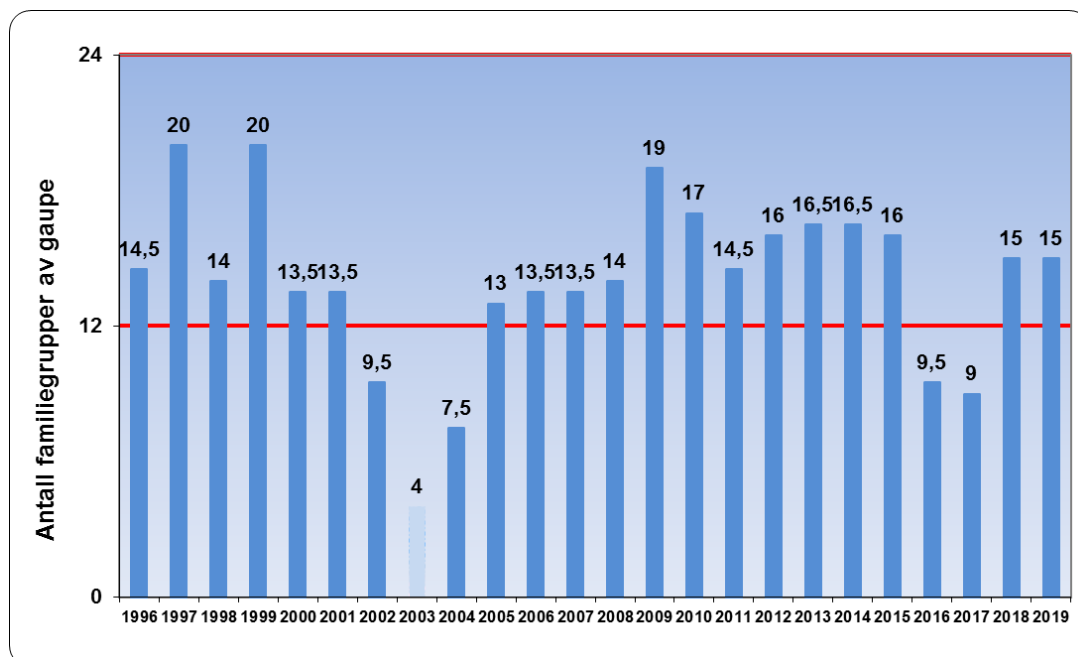
Det er ikke entydig påvist brunbjørn i regionen eller i tilgrensende områder siden 2012 (Hallingdal) og i liten grad vest for Mjøsa/Gudbrandsdalen i samme periode (Rovbase 21.04.2020).

Gaupe - nasjonalt

I 2019 er det estimert 55 familiegrupper på landsbasis, noe som tilsvarer en bestand på omkring 323 dyr i Norge. Dette er en nedgang på 5 % sammenlignet med året før. For sjuende året på rad ligger gaupebestanden under det nasjonale bestandsmålet på 65 årlige ynglinger.

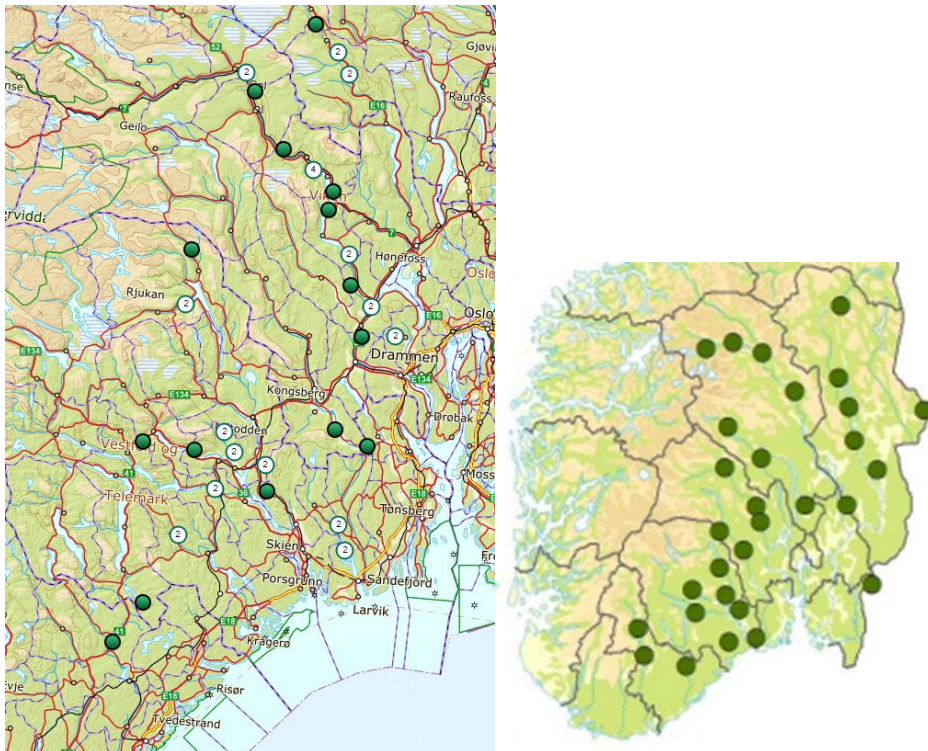
Gaupe – region 2

Gaupebestanden var tilsynelatende stabil over flere år i første halvdel av 2010-tallet (15-17 familiegrupper), jamfør figur 2. I 2016 og 2017 ble antall påviste familiegrupper sterkt redusert og for første gang under 12 siden innføringen av nasjonale bestandsmål i 2005. I 2018 var imidlertid antallet igjen over bestandsmålet og har de siste to åra ligget på 15 familiegrupper (før jakt i 2018 og 2019). Det tilsvarer ca. 53 dyr i regionen.

Figur 2. Registrerte familiegrupper av gaupe i Region 2 Sør-Norge 1996 – 2019. Mål om antall årlige ungekull er 12 (vannrett linje) (fra 2005). (Kilde: Rovdata/NINA)

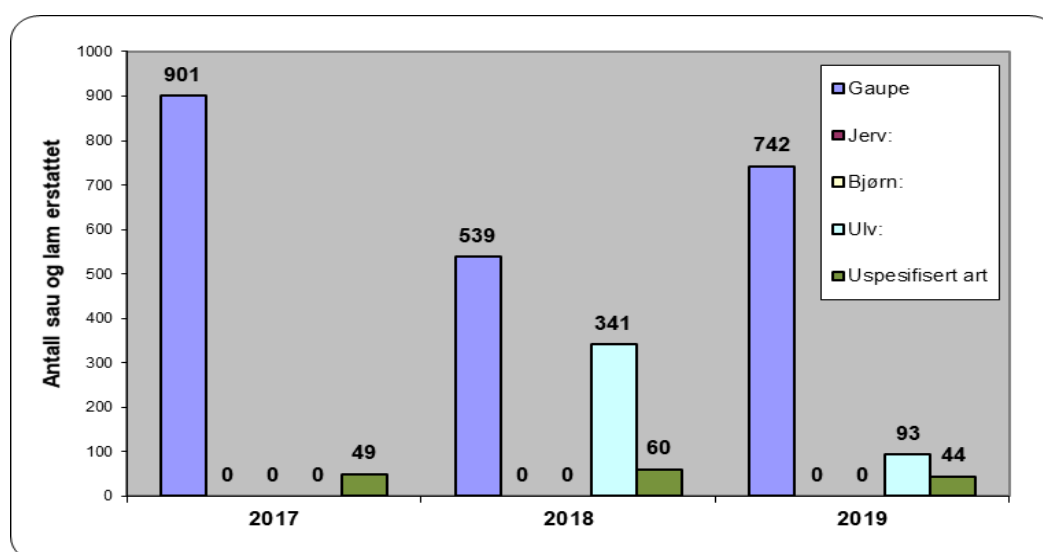
Sist vinter er det påvist aktivitet av familiegrupper (hunndyr med unge(r) født i 2019) over store deler av regionen, se kart (figur 3) på neste side.

Figur 3. Påviste meldinger om familiegrupper (ikke antall fam.gr.) vinteren 2019/2020 (t.v.) og antall påviste familiegrupper i 2019 (t.h). Kilde: Rovbase/Rovdata

2.5 Skadeomfang

Figur 4 viser antall sau og lam som er erstattet av fylkesmennene i regionen til rovvilt (unntatt kongeørn) i perioden 2017-2019. Skadeomfanget i 2019 målt som gitte erstatninger (antall sau og lam) er noe lavere enn de to foregående årene (7-8 % reduksjon). Gaupe er den største skadegjøreren (84 % i fjor). Antall erstattede sau og lam i 2019 var størst i Telemark. Det ble ikke gitt erstatning for tap til jerv eller brunbjørn i regionen.

Figur 4. Antall sau og lam erstattet som tap til gaupe, jerv, brunbjørn og ulv, og som uspesifisert fredet rovvilt, i region 2 i perioden 2017-2019 (Kilde: Rovbase).

2.6 Sekretariatets vurdering

Naturmangfoldloven og rovviltforskriften danner den juridiske rammen for nemndas behandling. Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp mot andre viktige samfunnsinteresser, jamfør § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jamfør prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen.

I forvaltningsplanen for regionen (2017) heter det at "*Kvote for betinget skadefelling fastsettes for hele regionen og forvaltes felles av fylkesmennene. Det forutsettes at vurderingene av og forutsetningene for å iverksette fellingstillatelser er enhetlige og samkjørte mellom fylkene. ...*".

Sekretariatet legger i sine vurderinger til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-10 og 12. § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse og anses ikke relevant i denne saken.

Naturmangfoldloven § 18 første ledd b slår fast at skadeuttak bare kan tillates dersom uttaket ikke truer bestandenes overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Generelt skal terskelen for innvilgelse av skadefelling differensieres i henhold til prinsippet om geografisk differensiering, jamfør også presiseringen i brev fra klima- og miljøministeren i 2014. I region 2 er det ikke fastsatt nasjonale bestandsmål for brunbjørn, jerv eller ulv. For gaupe er det nasjonale bestandsmålet etter behandling av St.meld. nr. 15 (2003-2004) satt til 65 årlige ynglinger, hvorav 12 i rovviltregion 2.

Saksframlegget (forslag til vedtak om kvoter) bygger på kunnskap om rovviltartenes bestandssituasjon. Det følger av naturmangfoldloven § 8 første ledd at beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om blant annet artenes bestandssituasjon, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlag framgår også av rovviltforskriften § 7 annet ledd:

Rovviltnemndens vedtak skal bygge på den regionale forvaltningsplanen for rovvilt, data om biologiske og bestandsmessige forhold og om skade- og konfliktsituasjonen, jf. forskriften § 3 tredje ledd og § 6.

Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at kunnskapsgrunnlaget skal være best mulig, jamfør naturmangfoldloven § 8. Rovdata har ansvaret for drift av det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt, og framlegger årlige rapporter om bestands-situasjonen og bestandsutviklingen for den enkelte art. Sekretariatet vil i den forbindelse vise til beskrivelsen av bestandssituasjonen til rovviltartene i dette saksframlegget, jamfør også henviste rapporter, samt beskrivelsen av overvåkingsprogrammet i kommentarene til rovviltforskriften § 3.

Føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastning disse rovviltartene utsettes for, jamfør naturmangfoldloven § 10. Sekretariatet konstaterer at gaupebestanden er under det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for landet som helhet, men ikke i forvaltningsregion 2. Bestanden de siste

par årene har ligget godt over bestandsmålet (15 påviste ungekull) og prognosen (NINA Rapport 1679) tilsier at bestanden før jakt i 2020 med stor sannsynlighet fortsatt var over. Rapport fra Rovdata om dette kommer ca. 1. juni.

Videre konstaterer vi at det nasjonale bestandsmålet for jerv og ulv er nådd, men ikke for brunbjørn. Disse artene har ikke nasjonalt fastsatte bestandsmål i region 2, men opptrer fåtallig og relativt regelmessig. Brunbjørn forekom nærmest årlig i en periode fra midten av 1990-tallet og fram til 2012, men har siden vært fraværende. Våren og forsommeren er en periode der unge ulver og brunbjørner vandrer ut fra sine oppvekstområder og tidligere erfaringer tilsier at det raskt kan komme inn nye individer til vår region.

Gaupe, jerv, ulv og brunbjørn er alle oppført i Norsk rødliste for arter 2015. Ulv som kritisk trua (CR) og gaupe, jerv og brunbjørn som sterkt trua (EN). Dette innebærer at målsettingen om en bærekraftig forvaltning er et overordnet hensyn ved forvaltning av artene. Samtidig er det slik at artene kan volde skade på bufe og tamrein. For blant annet å hindre skade på bufe og tamrein kan rovvilt felles med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd b.

Tapssituasjonen for sau på utmarksbeite har over tid vist positiv utvikling i regionen (gaupe), men når det gjelder jerv, ulv og brunbjørn er situasjonen uforutsigbar med få individer og lange og raske vandringer. Potensialet for større og mer akutte enkelthendelser er derfor til stede ved mer eller mindre tilfeldig innvandring. Akutte tapssituasjoner til rovvilt må påregnes og en mindre kvote for betinget skadefelling av både gaupe, jerv, ulv og brunbjørn anses nødvendig og hensiktsmessig.

Sekretariatet har gjort en vurdering av rovviltbestandene og den skade de påfører husdyr-næringen, og mener at det ikke vil være til skade for bestandene, eller hindre nasjonal måloppnåelse for gaupe, jerv, ulv eller brunbjørn, å tildele en begrenset kvote for betinget skadefelling i region 2 i 2020/2021. Kvoten foreslås gitt for hele regionen, men slik at det ivaretas særlige hensyn til genetisk verdifulle individer av ulv, jamfør forvaltningsplanen kapittel 7.6 og felles retningslinjer (avtale) mellom norske og svenske myndigheter. Avtalen stiller krav om at begge land så langt det er mulig skal unngå utilsiktet felling av slike ulver. Klima- og miljødepartementet presiserer også dette hensynet i brev av 24. april 2018 der de ber Miljødirektoratet sørge for tett oppfølging av streifulver, og så langt det er mulig avklare individenes genetiske status i forkant av fellingsforsøk.

Regionen har mål om yngling av gaupe og større deler av regionen er avsatt som til formålet. For å ivareta hensyn i ungeperioden bør det gis særskilte føringer ved iverksettelse av skadefelling for å redusere faren for utilsiktet felling av mordyr.

Sekretariatet foreslår at kvoten for betinget skadefelling i 2020/2021 settes til tre gauper, to ulver, to jerver og én brunbjørn. anbefalt kvote for ulv, jerv og brunbjørn er lik fjorårets vedtak, mens den er økt med ett dyr for gaupe. For gaupe er dette vurdert ut fra skadesituasjonen og skadefelling i 2019 (fylt kvote og vedtak om utvidet kvote) og en allerede iverksatt fellingstillatelse i 2020 (Miljødirektoratet).

Etter at vedtak er fattet skal all irregulær avgang (f.eks. påkjørsler og skadefelling) av rovvilt innenfor regionen belastes den kvote som nemnda har bestemt, jamfør rovviltforskriften § 7 fjerde ledd. Nemnda kan til enhver tid trekke tilbake betingede fellingstillatelser, for eksempel hvis det blir registrert eller fattet mistanke om annen avgang i løpet av perioden, eller dersom kjønns- og alderssammensetningen blant skutte dyr er uheldig.

Det anses ikke behov for ytterligere vilkår ut over de føringer som framgår av forvaltningsplanen, jamfør kapittel 7. Rovviltnemnda skal imidlertid vurdere hvilket beløp som årlig skal avsettes til iverksetting av fellingsforsøk i lokal regi slik at lokale fellingslag kan søke om dekning for direkte og dokumenterte kostnader, jamfør rovviltforskriften § 9 tredje ledd og behandlingen av budsjettet under sak 2/2020. Beløpet er begrenset oppad til kr 30 000, jamfør kommentarene til § 9. Sekretariatet anbefaler å avsette inntil kr 30 000 ved første gangs iverksettelse av en fellingstillatelse.

Ved fellingsforsøk i regi av kommunale fellingslag kan kommunen etter rovviltforskriften § 9a, gi godtgjøring til fellingslaget med grunnlag i satser fastsatt av Klima- og miljødepartementet. Per i dag er det en døgnsat på kr 1 600 per deltaker. I hvert fellingsvedtak skal Fylkesmannen fastsette ramme for godtgjøringen. Med utgangspunkt i inntil fem deltakere per døgn og at skadefellingsforsøket pågår i sju dager, vil rammen for skadefellingsforsøket være kr 56 000. Rammen inkluderer ikke dekning av direkte og dokumenterte kostnader, da dette dekkes etter § 9. Sekretariatet foreslår at nemnda fastsetter øvre godtgjøringsramme for fellingsforsøk i regi av kommunale og interkommunale fellingslag til kr 50 000, men likevel slik at denne kan økes dersom tillatelsen forlenges og budsjettsituasjonen tillater det.

Betinga skadefellingstillatelse kan iverksettes i flere områder samtidig. Tillatelser knyttet til jerv, ulv og brunbjørn bør som hovedregel utstedes til kommunale/interkommunale fellingslag der dette er etablert, jamfør forvaltningsplanen kapittel 7.7. Dette er en forutsetning for å gi godtgjørelse og vil sikre et best mulig fellingsforsøk.

Saken er framlagt for øvrige fylkesmenn i rovviltregionen og forslag til vedtak fremmes i samråd med disse.

Forslag til vedtak

Rovviltnemnda i region 2 viser til de nasjonale målsettingene for rovvilt i regionen. Bestandsmålet for gaupe er nådd og det er ikke nasjonale mål om ynglinger av jerv, ulv eller brunbjørn. Rovviltnemnda konkluderer følgelig med å ha myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av disse artene etter forskriften § 8, jamfør §§ 4 og 7.

Etter en samlet vurdering med vektlegging på bestandssituasjonen for rovvilt og erfaringer med akutte situasjoner i regionen der rovvilt angriper husdyr, samt prinsippet om differensiert forvaltning, jamfør naturmangfoldloven §§ 8 til 12, finner Rovviltnemnda grunnlag for å fastsette en kvote for betinget skadefelling av gaupe, jerv, ulv og brunbjørn i sesongen 2020/2021. Nemnda finner ikke at en begrenset felling vil være til hinder for å nå nasjonale bestandsmål eller true overlevelsen av bestandene på lang sikt, jamfør naturmangfoldloven § 5.

Skadefelling er et virkemiddel for primært å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå. For å møte en slik situasjon fastsetter Rovviltnemnda med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b) og § 77, jamfør rovviltforskriften § 8, jamfør §§ 1 og 3, en kvote for betinget skadefelling for perioden 1. juni 2020 - 15. februar 2021, og gir økonomiske rammer og betingelser, slik:

1. Kvote for betinget skadefelling:

<i>Ulv</i>	2
<i>Jerv</i>	2
<i>Brunbjørn</i>	1

Særlige vilkår knyttet til iverksettelse av skadefelling av gaupe:

- a) Familiegrupper av gaupe som opptre sammen er unntatt fra tillatelsen. I tilfeller der det er kjente familiegrupper av gaupe innenfor aktuelle områder for skadefelling, skal de tiltak som er mulige for å unngå felling av voksen hunngaue, være iverksatt.*
- b) Fylkesmennene skal være restriktive med å gi tillatelse til skadefelling innenfor prioriterte yngleområder for gaupe. Hvis slik tillatelse gis, skal det komme tydelig fram i vedtaksbrevet hvilke andre forebyggende tiltak som er vurdert.*

Særlige vilkår knyttet til iverksettelse av skadefelling av ulv:

- a) Mulige tiltak skal iverksettes for å avgjøre skadegjørerens genetiske status.*

2. Økonomiske rammer og betingelser:

- a. Direkte kostnader og dokumenterte utgifter til felling kan etter søknad dekkes med inntil kr 30 000 ved første gangs iverksettelse i henhold til rovviltforskriften § 9.*
- b. Økonomisk ramme for godtgjøring ved iverksettelse av fellingsforsøk i regi av kommunale og interkommunale fellingslag etter rovviltforskriften § 9a begrenses oppad til kr 50 000, men kan økes dersom fellingsstillatelsen forlenges og samlet budsjettamme tilsier det.*
- c. Fellingsforsøk på jerv, ulv og brunbjørn bør som hovedregel utføres av kommunale/interkommunale fellingslag.*

Rovviltnemnda kan til enhver tid trekke tilbake betingede fellingsstillatelser, for eksempel hvis det blir registrert eller fattet mistanke om annen avgang i løpet av perioden, hvis kjønns- og alderssammensetningen blant skuttede dyr er uheldig eller ved mistanke om genetisk viktig ulv.

Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI, senest innen 3 uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Ståle Sørensen fremmet forslag til nytt pkt. 1 om 0 i kvote for betinget skadefelling av gaupe og brunbjørn. Begrunnelsen er at bestandsmålene for gaupe og brunbjørn ikke er nådd nasjonalt. Én stemte for forslaget til Sørensen og fire stemte for innstillingen.

Vedtak (enstemmig, bortsett fra pkt. 1 – se over)

Rovviltnemnda i region 2 viser til de nasjonale målsettingene for rovvilt i regionen.

Bestandsmålet for gaupe er nådd og det er ikke nasjonale mål om ynglinger av jerv, ulv eller brunbjørn. Rovviltnemnda konkluderer følgelig med å ha myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av disse artene etter forskriften § 8, jamfør §§ 4 og 7.

Etter en samlet vurdering med vektlegging på bestandssituasjonen for rovvilt og erfaringer med akutte situasjoner i regionen der rovvilt angriper husdyr, samt prinsippet om differensiert forvaltning, jamfør naturmangfoldloven §§ 8 til 12, finner Rovviltnemnda grunnlag for å fastsette en kvote for betinget skadefelling av gaupe, jerv, ulv og brunbjørn i sesongen 2020/2021. Nemnda finner ikke at en begrenset felling vil være til hinder for å nå

nasjonale bestandsmål eller true overlevelsen av bestandene på lang sikt, jamfør naturmangfoldloven § 5.

Skadefelling er et virkemiddel for primært å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå. For å møte en slik situasjon fastsetter Rovviltnemnda med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b) og § 77, jamfør rovviltforskriften § 8, jamfør §§ 1 og 3, en kvote for betinget skadefelling for perioden 1. juni 2020 - 15. februar 2021, og gir økonomiske rammer og betingelser, slik:

3. Kvote for betinget skadefelling:

Gaupe	3
Ulv	2
Jerv	2
Brunbjørn	1

Særlige vilkår knyttet til iverksettelse av skadefelling av gaupe:

- c) Familiegrupper av gaupe som opptrer sammen er unntatt fra tillatelsen. I tilfeller der det er kjente familiegrupper av gaupe innenfor aktuelle områder for skadefelling, skal de tiltak som er mulige for å unngå felling av voksen hunngaupe, være iverksatt.
- d) Fylkesmennene skal være restriktive med å gi tillatelse til skadefelling innenfor prioriterte yngleområder for gaupe. Hvis slik tillatelse gis, skal det komme tydelig fram i vedtaksbrevet hvilke andre forebyggende tiltak som er vurdert.

Særlige vilkår knyttet til iverksettelse av skadefelling av ulv:

- b) Mulige tiltak skal iverksettes for å avgjøre skadegjørerens genetiske status.

4. Økonomiske rammer og betingelser:

- a. Direkte kostnader og dokumenterte utgifter til felling kan etter søknad dekkes med inntil kr 30 000 ved første gangs iverksettelse i henhold til rovviltforskriften § 9.
- b. Økonomisk ramme for godtgjøring ved iverksettelse av fellingsforsøk i regi av kommunale og interkommunale fellingslag etter rovviltforskriften § 9a begrenses oppad til kr 50 000, men kan økes dersom fellingstillatelsen forlenges og samlet budsjettramme tilsier det.
- c. Fellingsforsøk på jerv, ulv og brunbjørn bør som hovedregel utføres av kommunale/interkommunale fellingslag.

Rovviltnemnda kan til enhver tid trekke tilbake betingede fellingstillatelser, for eksempel hvis det blir registrert eller tatt mistanke om annen avgang i løpet av perioden, hvis kjønns- og alderssammensetningen blant skutte dyr er uheldig eller ved mistanke om genetisk viktig ulv.

Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI, senest innen 3 uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Sak 6/2020 Vurdering av kvote for lisensfelling av jerv i 2020/2021

Saksutredning fra sekretariatet

Følgende dokumenter legges til grunn for saksframlegget:

- [Stortingsmeldingen «Rovvilt i norsk natur» \(st. meld. nr. 15 \(2003-2004\) og Innst. S. nr. 174 \(2003-2004\)\)](#)
- [«Rovviltforliket» - Representantforslag 163 S \(2010-2011\)](#)
- [Naturmangfoldloven \(2009\)](#)
- [Rovviltforskriften \(2005\)](#)
- [Forvaltningsplan for rovvilt i region 2 – Sør-Norge \(april 2017\)](#)
- NINA Rapport 1722 [Ynglere registreringer av jerv i Norge i 2019](#)
- Rovdata 17.04.2020 [Endra status for tal på yngling i Noreg i 2019](#)
- NINA Rapport 1762 [DNA-basert overvåking av den skandinaviske jervebestanden 2019](#)
- Løpende registrering av jervekull i 2020 – se Rovdata: [Jervetelleren](#)

Overvåkingsrapportene finnes på <http://www.rovdata.no/Rapporter.aspx>

Sekretariatet anser at rovviltnemnda har myndighet og anbefaler i samråd med øvrige fylkesmenn at det åpnes for lisensfelling av jerv i 2020/2021. Ut fra rovviltforekomst, erfaringer med vandringsmønster, regelmessige opptreden av jerv i regionen og stort skadepotensiale, anbefales en kvote på inntil to dyr.

Saksopplysninger

Rovviltnemndas oppgave

3. Ta stilling til om den har myndighet til å fatte vedtak (Rovviltforskriften § 7).
4. Vurdere kvote og vilkår for lisensfelling av jerv (Rovviltforskriften § 10 og lovkapittel II i naturmangfoldloven).

Hjemmelsgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for nemndas avgjørelse er Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd bokstav b, jamfør § 77, og forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 4, 7 og 10.

Rovviltforskriften § 7 gir generelle bestemmelser om vedtak fattet av rovviltnemnda, herunder om myndighet til å fatte vedtak. Nemnda har myndighet dersom bestanden av den enkelte art ligger over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen, jamfør rovvilt-forskriften § 4. Vurderingen

skal gjøres av nemnda for hver art basert på data fra det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt (Rovdata). For rovviltregion 2 er det ikke fastsatt nasjonalt bestandsmål for jerv.

Forskriften § 10 gir Rovviltnemnda hjemmel til å fastsette kvote for lisensfelling, dersom vilkårene i § 7 er oppfylt og nemnda for øvrig mener situasjonen tilsier det. Kvoten fastsettes som antall enkeltindivider som kan felles i regionen i perioden 10. september et år til og med 15. februar det neste år. Rovviltnemnda kan avgrense fellingsområder eller gi nærmere vilkår for gjennomføring av lisensfelling i samsvar med forvaltningsplanen.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-10 og 12 skal ligge til grunn som en integrert del av beslutning om eventuell kvote, jmf § 7. Også forvaltningsmålet for arter i § 5 skal trekkes inn i den skjønsmessige vurderingen. Det samme gjelder § 14 om andre viktige samfunns-interesser. Prinsippet i § 11 anses ikke som relevant, fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Rovviltnemndas vedtak kan påklages til Klima- og miljødepartementet (KLD) innen tre uker fra vedtaket er gjort kjent.

Dersom Rovviltnemnda ikke åpner for lisensfelling (fastsetter kvote), vil dette ikke være et enkeltvedtak som kan påklages.

2. Om myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv

Sekretariatets vurdering

Rovviltnemnda skal på vedtakstidspunktet ta stilling til om de har myndighet til å fatte vedtak. Det er ikke fastsatt mål om yngling av jerv i regionen, og rovviltnemnda har følgelig myndighet til å fatte vedtak om lisensfelling, jmf rovviltforskriften § 7.

3. Vurdering av kvote for lisensfelling av jerv i 2020/2021

Grunnlag

Stortinget har bestemt at lisensfelling skal være det viktigste verktøyet for å regulere jervebestanden. Lisensfelling er ikke jakt, men felling motivert ut fra behovet for skadereduksjon ved å begrense artens vekst og/eller utbredelse. Lisensfelling av alle rovviltartene omfattes av grunneiers enerett og krever personlig lisens for å kunne delta.

Eventuelt vedtak om kvote for lisensfelling skal avgrense fellingsområder, bestemme antall dyr som kan felles, eventuell fordeling på kjønn og alder og om bestemte typer dyr skal være unntatt, samt gi eventuelt nærmere vilkår for gjennomføring av lisensfelling (i samsvar med regional forvaltningsplan for rovvilt). Fellingsperioden er angitt i rovviltforskriften, men dersom særlige forhold tilsier det kan Rovviltnemnda fastsette en kortere fellingsperiode.

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke truer bestandens overlevelse og det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Kvoten kan fordeles på nærmere angitte områder eller fylker i regionen. Rovviltnemnda kan imidlertid avstå fra å åpne for lisensfelling, eventuelt gjøre vedtak på et seinere tidspunkt dersom forutsetningene endres, men slik at tidsfrister i henhold til instruks overholdes.

Om lisensfelling av jerv i *Forvaltningsplan for rovvilt i region 2 – Sør-Norge*, kapittel 7.4 heter det at:

- *Lisensfelling er aktuelt ved mer jevn forekomst, eventuelt som del av aktivitet i naboregioner. Det skal om nødvendig søkes samarbeid om eventuell lisensfelling (kvoter, geografisk avgrensing mm.) med tilgrensende region(-er) når det er sannsynlig med forekomst og opptreden på tvers av regionene.*

Tilsvarende heter det om lisensfelling av ulv i kapittel 7.6:

- *Lisensfelling kan være aktuelt ved forekomst over tid og ved eller nær opp til vurderingstidspunkt i regionen. Det skal om nødvendig søkes samarbeid om eventuell lisensfelling (geografisk avgrensing) med tilgrensende region(-er) når det er sannsynlig med forekomst og opptreden på tvers av regionene.*

Videre framgår det av kapittel 7.7 (Generelle retningslinjer for forebyggende tiltak) blant annet at:

- *Lisensfelling skal vurderes årlig for alle artene med grunnlag i forekomst og skadeomfang sist beitesesong. Det skal åpnes for lisensfelling dersom det foreligger indikasjoner på forekomst og fortsatt tilstedeværelse ved vedtakstidspunkt.*
- *I vurderingen skal erfaringer med artens vandringsmønster og tidligere forekomst, og situasjonen i tilgrensende områder i naboregioner vektlegges. Det skal søkes samarbeid ved behov, f.eks om sammenfallende arealavgrensing og eventuelt felles kvote.*

Bestandssituasjon og forekomst

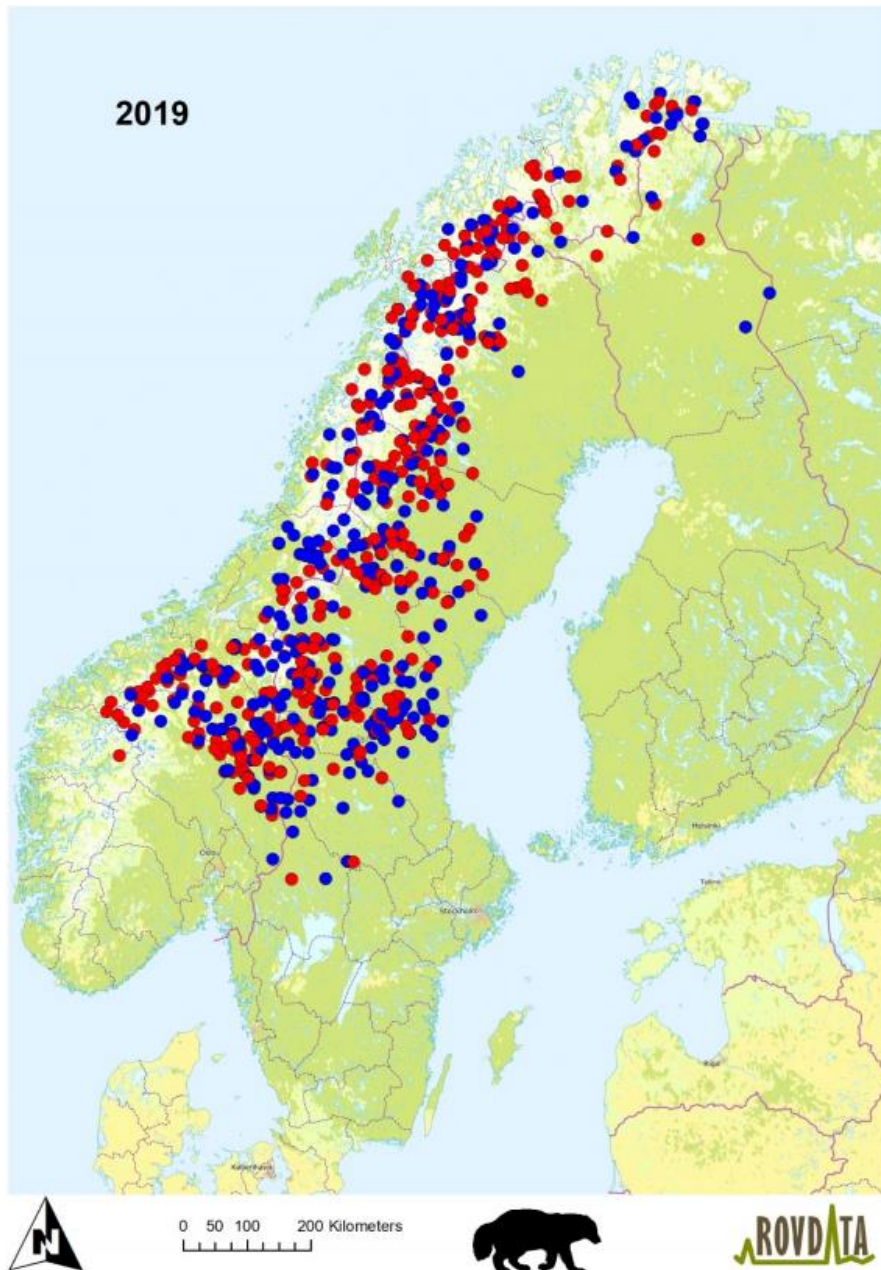
NINA Rapport 1722 [Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2019](#) med seinere oppdatering (17.04.2020) gir siste oversikt over verifiserte jerveynglinger i Norge. I 2019 ble det påvist 61 ynglinger av jerv totalt i Norge. Dette er en økning på fem prosent (3 kull) fra året før. Det er over det nasjonale bestandsmålet på 39 årlige kull. Basert på antall ynglinger de tre siste årene tilsier dette en bestand på rundt 332 voksendyr i Norge. Etter vedtak av Miljødirektoratet ble det gjennomført uttak av 9 av de 61 påviste jervekullene.

Tabell 1. Påviste ynglinger av jerv i Norge siste tre år og foreløpige data for 2019.

(Kilde:Rovdata/NINA Rapport 1553 og *Rovdata/ «Jervetelleren» 2019 per 23.4.2020)

	2017	2018	2019	2020*
Overlevende ynglehi	30	55	52	22
Hiuttak	10	3	9	0

NINA Rapport 1762 [DNA-basert overvåking av den skandinaviske jervebestandene 2019](#) angir antall påviste individer i Skandinavia fordelt mellom Norge og Sverige, og et bestandsestimat basert på fangst-gjenfangst. Fra totalt 2440 fungerende prøver ble det påvist 744 individer i Norge, Sverige og Finland i 2019. Tilsvarende tall vinteren året før var 709 påviste jerver fra 2662 prøver. Totalt var det 340 jerver som var registrert med en eller flere prøver i Norge i 2019, sammenlignet med 291 individer i 2018. Ingen er registrert i region 2.

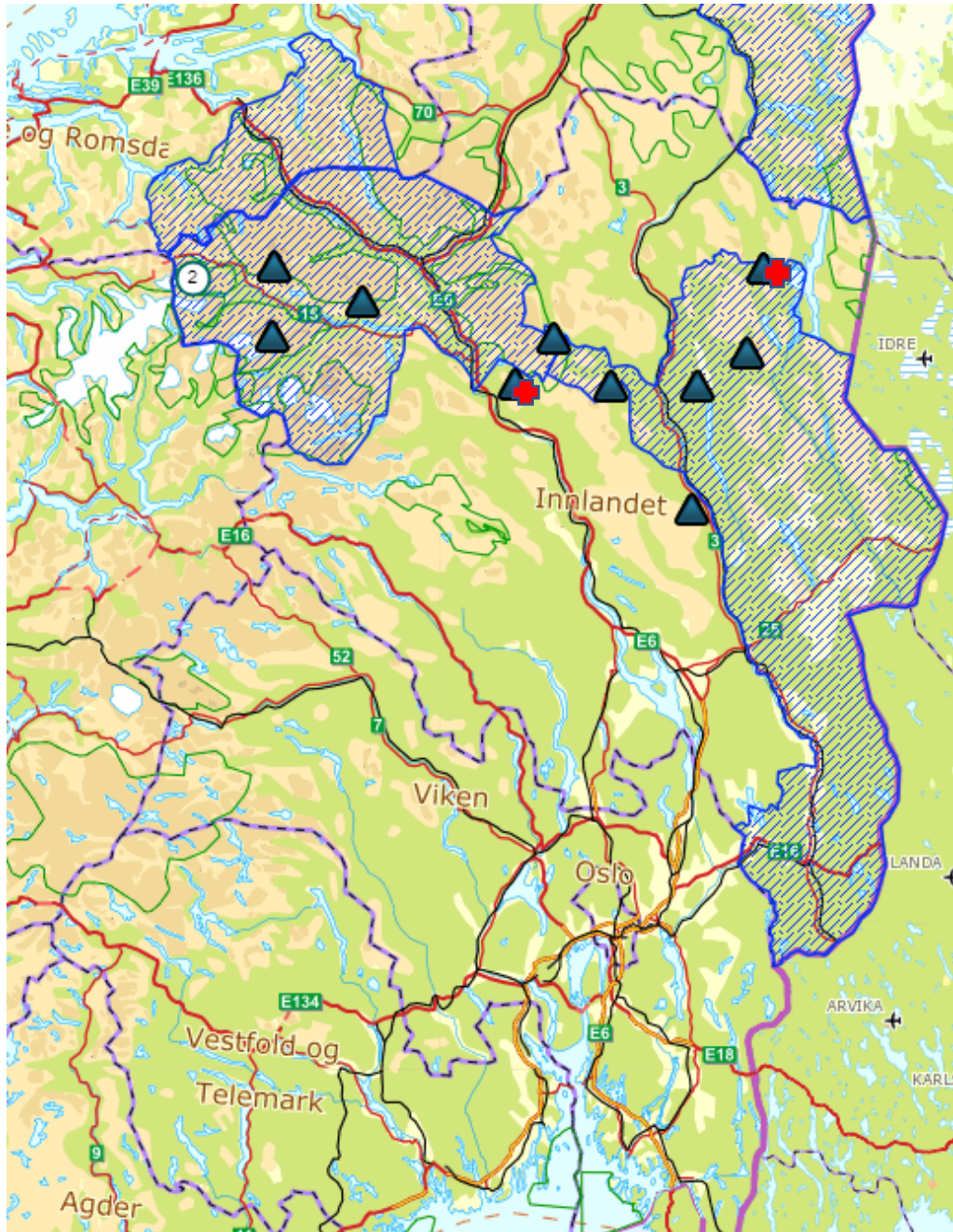

Figur 1. Alle jerver som ble identifisert fra prøveinnsamling i Fennoskandinavia vinteren 2019, representert med sine respektive midtpunkter. Rød = tisper; Blå = hann. (Kilde: NINA Rapport 1762)

Basert på fangst-gjenfangst av DNA ble bestanden av jerv i Norge og Sverige beregnet til 1035 (985-1088) individer i 2019, hvorav 375 (353-397) individer i Norge. Det er høy presisjon på anslagene med relativt liten usikkerhet, som også gjelder på rovviltregionsnivå. I region 2 viser beregningen 3 individer (0-6). Bestandsestimatene overensstemmer svært godt med tilsvarende anslag etter kartleggingen av ynglehi. God overensstemmelse mellom to ulike metoder tyder på god oversikt over bestandsstørrelse og bestandsutvikling for jervebestanden i Skandinavia.

I år er det så langt registrert 39 jervekull i Norge (Rovdata 5.5.2020), ingen i region 2 eller tilgrensende områder. Miljødirektoratet kan fatte vedtak om hiuttak. Så langt (5. mai) er det ifølge

Rovbasen foretatt to – ett i hver av regionene 3 og 5. Registreringssesongen er imidlertid ikke avsluttet. Se kart i figur 2 på neste side.

Figur 2. Påviste ynglinger av jerv i Sør-Norge i 2020. Rødt kors indikerer hiuttak. Skraverte områder angir ynggeområdene vedtatt av de regionale rovviltnemndene. (Kilde: Rovbase 5.5.2020)

I lisensfelleringsperioden for jerv 10. september 2019 - 15. februar 2020 ble det til sammen felt eller belastet 72 dyr av en samlet kvote på 120 jerv. Dette er en økning på 12 fra forrige sesong. I region 2 var kvoten på to dyr, men ingen ble felt. I region 1 Vestlandet ble det heller ikke felt dyr (kvote på åtte dyr), mens åtte dyr ble belastet av en kvote på ti i region 3 Oppland.

Etter lisensfellingsperioden er det samlet for landet registrert en avgang på i alt 13 jerver inkludert årssvalper (Rovbase 5. mai). Streifende individ(-er) er påvist i og nær regionen gjennom sist vinter (okt. – april), sist i Agder (Bykle) 18. april.

Rovviltnemnda har de fire siste årene åpnet for lisensfelling av jerv i region 2 (kvoter på to dyr). Ingen dyr har blitt felt. Heller ikke i region 1 Vestlandet er det felt jerv under lisensfelling de siste årene.

I perioden 2012-2019 er det kun erstattet tap av to lam til jerv i region 2 (Buskerud 2014). Skadepotensialet i regionen er imidlertid stort der de viktigste beiteområdene er knyttet til fjellregionen. I tilgrensende områder i region 1 har det de siste årene vært til dels betydelige tap til jerv (Rogaland 2016-2017 og Hordaland 2015-2017).

Sekretariatets vurdering

Rovviltforskriften § 10 gir hjemmel til å fastsette kvote for lisensfelling. Regionen har ikke nasjonalt vedtatt bestandsmål for jerv eller ulv, og Rovviltnemnda har følgelig slik myndighet, jamfør rovoviltforskriften § 7.

Etter naturmangfoldloven er jerven fredet. Det er likevel mulig å felle jerv med hjemmel i naturmangfoldloven sine unntaksregler, jamfør § 18 første ledd bokstav b, blant annet for å hindre skade på husdyr. Det er likevel et generelt vilkår for felling at dette ikke skal være til skade for bestandens overlevelse og at formålet ikke kan bli oppnådd på annen tilfreds- stillende måte.

I Stortinget sitt rovoviltforlik fra 2011 (Representantforslag 163 S, 2010-2011) er det grunnleggende prinsippet en todelt målsetting for rovoviltforvaltningen der en vektlegger både rovoviltbestandens overlevelse og å ivareta hensynet til levedyktige beitenæringer. Stortinget har ut fra dette fastsatt et nasjonalt mål om 39 årlige ynglinger av jerv, med delmål fordelt på fem av de åtte rovoviltregionene. Det går videre fram av rovoviltforliket at lisensfelling skal være det primære virkemiddelet for å regulere jervebestanden og at ekstraordinære uttak av ynglehi over tid bør reduseres til et minimum.

Kvote for lisensfelling vil være et viktig skademotivert virkemiddel for å regulere utbredelsen og bidra til å hindre eventuell etablering i områder langt unna områder avsatt for yngling. Det er påvist jerv i rovoviltregion 2 gjennom sist vinter, og vandringspotensialet tilsier stor sannsynlighet for ny innvandring. Erfaringsmessig har enkeltindivider – også yngling senest i 2018 (Suldal) - etablert seg i fjellområder felles med region 1. I beiteområder nær opp til region 2 har det vært til dels betydelige tap av sau til jerv tidligere år, seinest i 2017.

Bestandsmålet for jerv ble oppnådd i 2019. Årets registreringer er i tidlig fase, men sannsynligheten for at bestandsmålet også nåes i år er stor. Per i dag er det ikke fastsatt kvoter i alle regioner og samlet antall dyr i kvote for lisensfelling er ikke kjent. Sekretariatet anser likevel at et forsiktig uttak av inntil to jerver i region 2 ikke vil være til hinder for å nå det nasjonale bestandsmålet eller sikre bestandens overlevelse på lang sikt.

Ut fra føringer i rovoviltforliket og regional forvaltningsplan, samt nåværende kunnskap om forekomst av jerv og skadepotensialet i regionen, anbefaler sekretariatet Rovviltnemnda om å åpne for

lisensfelling i 2020/2021. Det foreslås en kvote på inntil to jerver. Irregulær avgang (f.eks. påkjørsler) etter at eventuell kvote er vedtatt belastes kvoten, jamfør rovviltforskriften § 7 fjerde ledd.

Jerven har store aktivitetsområder og vi finner ikke grunnlag for å foreslå arealavgrensning. Vi anbefaler – slik foregående nemnd har vedtatt tidligere år - at det åpnes for lisensfelling av jerv i hele regionen.

Oppsummering

Ut fra nasjonale føringer, regionens forvaltningsplan, kunnskap om forekomst og erfaringer med opptreden av jerv i regionen, potensialet for framtidige tap av sau og bestandssituasjonen for jerv i landet, anbefaler sekretariatet rovviltnemnda om å åpne for lisensfelling av jerv i sesongen 2020/2021. Sekretariatet anbefaler en kvote på to dyr basert på erfaringer og situasjonen per 5. mai. Et slikt uttak anses ikke å true bestandens overlevelse på lang sikt eller være til hinder for å nå nasjonale bestandsmål.

Forslag til vedtak

Rovviltnemnda i region 2 viser til den nasjonale målsettingen for rovvilt i regionen. Det er ikke fastsatte mål om yngling av jerv i region 2. Rovviltnemnda anser følgelig å ha myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv etter rovviltforskriften § 10, jamfør §§ 4 bokstav b og 7.

Rovviltnemnda viser til naturmangfoldloven § 7. Nemnda har fått forelagt den siste tilgjengelige kunnskapen om jervens bestandsstatus og -utvikling, jamfør § 8 og rovvilt-forskriften § 3 siste ledd. Nemnda viser til sekretariatets faglige vurderinger om at den foreslåtte lisensfellingskvoten på to dyr ikke vil påføre bestanden irreversibel skade eller en for stor samlet belastning, jamfør § 10. Forvaltningsplanen for rovvilt i regionen og føringene i rovviltforliket ligger til grunn for å iverksette lisensfelling, jamfør også rovviltforskriften §§ 1 og 6. Gjennom denne differensierte forvaltningen er hensynet til lokalisering i naturmangfold-loven § 12 vurdert. Rovviltnemnda anser ikke at §§ 9 og 11 er relevant i denne sammenheng.

Ut fra et behov for å avverge skade på husdyr, vedtas en kvote for lisensfelling i 2020/2021 på to jerver i rovviltregion 2 i fellingsperioden 10. september 2020 til og med 15. februar 2021, jamfør rovviltforskriften § 10 bokstav b. Fellingen anses ikke å være til hinder for å nå nasjonale bestandsmål eller true overlevelsen av bestanden på lang sikt, jamfør naturmangfoldloven § 5. Rovviltnemnda åpner for felling i hele regionen.

Jeger plikter å holde seg oppdatert om status for lisensfellingen via fylkesmennenes kvotetelefoner og registrere seg for varsling via fylkesmennenes SMS-tjeneste.

Rovviltnemndas vedtak er fattet med hjemmel i §§ 18 og 77 i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold, jamfør §§ 4, 7 og 10 i forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt.

Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI, senest innen 3 uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Ståle Sørensen fremmet forslag om en kvote på én jerv med bakgrunn i historiske felling.

Vedtak (fire mot én stemme)

Rovviltnemnda i region 2 viser til den nasjonale målsettingen for rovvilt i regionen. Det er ikke fastsatte mål om yngling av jerv i region 2. Rovviltnemnda anser følgelig å ha myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling av jerv etter rovviltforskriften § 10, jamfør §§ 4 bokstav b og 7.

Rovviltnemnda viser til naturmangfoldloven § 7. Nemnda har fått forelagt den siste tilgjengelige kunnskapen om jervens bestandsstatus og -utvikling, jamfør § 8 og rovviltforskriften § 3 siste ledd. Nemnda viser til sekretariatets faglige vurderinger om at den foreslåtte lisensfellingskvoten på to dyr ikke vil påføre bestanden irreversibel skade eller en for stor samlet belastning, jamfør § 10. Forvaltningsplanen for rovvilt i regionen og føringene i rovviltforliket ligger til grunn for å iverksette lisensfelling, jamfør også rovviltforskriften §§ 1 og 6. Gjennom denne differensierte forvaltningen er hensynet til lokalisering i naturmangfold-loven § 12 vurdert. Rovviltnemnda anser ikke at §§ 9 og 11 er relevant i denne sammenheng.

Ut fra et behov for å avverge skade på husdyr, vedtas en kvote for lisensfelling i 2020/2021 på to jerver i rovviltregion 2 i fellingsperioden 10. september 2020 til og med 15. februar 2021, jamfør rovviltforskriften § 10 bokstav b. Fellingen anses ikke å være til hinder for å nå nasjonale bestandsmål eller true overlevelsen av bestanden på lang sikt, jamfør naturmangfoldloven § 5. Rovviltnemnda åpner for felling i hele regionen.

Jeger plikter å holde seg oppdatert om status for lisensfellingen via fylkesmennenes kvotetelefoner og registrere seg for varsling via fylkesmennenes SMS-tjeneste.

Rovviltnemndas vedtak er fattet med hjemmel i §§ 18 og 77 i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold, jamfør §§ 4, 7 og 10 i forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt.

Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI, senest innen 3 uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Sak 07/2020 Eventuelt

- Både forberedelsestid og møtets varighet ble satt til to timer for dette møtet. Det var enighet om å vurdere dette etter hvert møte inntil videre.
- Sekretariatet minner om generell opplæring om gaupe og ulvegenetikk mandag 18. mai via Teams. Dersom dere ikke har mulighet til å følge sendingen, vil den bli tatt opp, slik at dere kan se den ved annen anledning.

Vedlegg

- Kort presentasjon av avholdte dialogmøter om rovviltberedskap, avholdt i regi av FMOV
- Presentasjon om Bruk av beiteressursene i vår region
- Presentasjon av Prop. 90L – Forslag til endringer i naturmangfoldloven og rovviltforvaltningen

***Rovviltnemnda i region 2,
14. mai 2020***

Rune Hogsnes, leder
Sign.

Terje Riis-Johansen
Sign.

Margit Dale
Sign.

Maja Foss Five
Sign.

Ståle Sørensen
Sign.